

Økonomiske resultater

Kommunens økonomi er fornuftig dog med udfordringer på nogle områder

Kommunens økonomiske situation er fortsat fornuftig; med der er dog stadig behov for at holde skarp fokus på økonomien hele vejen rundt og særligt på nogle af de store velfærdsområder og på de specialiserede områder, hvor der ses en vækst i udgifterne år for år.

Kommunen har et udgiftsbehov, der ligger over landsgennemsnittet og et indtægtsgrundlag, der ligger under landsgennemsnittet. Det betyder, at sammensætningen af borgere i vores kommune gør, at vi samlet set tjener mindre og dermed betaler mindre i skat end landsgennemsnittet samtidig med, at vi som borgere samlet set har behov for kommunale ydelser over landsgennemsnittet.

Forskellen mellem udgiftsbehov og indtægtsgrundlag er blevet mindre fra 2021, hvor den nye udligningsreform er blevet indfaset. Det har givet Næstved Kommune en ekstra udligningsindtægt på 110 millioner kroner. Halvdelen er blevet tilført i 2021, mens den fulde effekt kommer i 2022. Det har naturligvis en betydning for den service, vi kan levere til kommunens borgere; men der er fortsat et økonomisk og styringsmæssigt pres grundet ubalancen mellem udgiftsbehov og indtægtsgrundlag.

Derfor er der behov for en fokuseret økonomisk styring. Det forhenværende byråd vedtog i marts 2018 en økonomisk politik bestående af seks grundpiller:

- Overskud på den strukturelle drift på minimum 190 millioner kroner årligt
- Nedbringelse af den langfristede gæld med minimum 150 millioner kroner i denne byrådsperiode (2018-2021)
- Gennemsnitslikviditeten skal være på minimum 350 millioner kroner ved udgangen af denne byrådsperiode
- Anlægsniveauet skal være på minimum 130 millioner kroner om året
- Der skal fortsat arbejdes med optimering af kommunens driftsområder
- Der gives ikke ufinansierede tillægsbevillinger og udvalgene skal overholde budgetrammerne og fremlægge forslag til kompenserende besparelser ved budgetudfordringer på områderne
- Der arbejdes for at få et højere udskrivningsgrundlag og dermed flere skatteindtægter. Det skal blandt andet ske gennem salg af byggegrunde og flere tilflyttere.

Det er denne økonomiske politik, der har været og er grundlaget for økonomistyringen i kommunen. Den økonomiske politik er vigtig, idet en bæredygtig økonomi er fundamentet for en fortsat udvikling af kommunen.

Udover den økonomiske politik er økonomistyringsretningslinjerne med til at danne strategien for økonomistyringen. Retningslinjerne beskriver blandt andet, at alle udvalg skal lægge et budget i balance og ved udsigt til budgetoverskridelser skal udvalget iværksætte tiltag, der sikrer, at budgettet for udvalget kan overholdes.

I tabellen nedenfor kan Næstved Kommunes resultat for 2021 ses.

Næstved Kommunes resultat for 2021

Opstillingen er lavet i forhold til, om beløbet går ind eller ud af kassen. Derfor betyder + indtægter og - udgifter.

Resultatoppgørelse (1.000 kr.) +=underskud/udgift -=overskud/indtægt	Oprindeligt budget 2021 A	Korrigeret budget 2021 B	Regnskab 2021 C	Afvigelse opr. Budget D	Afvigelse korr. Budget E
Driftsindtægter					
Skat/tilskud udligning	5.665.432	5.640.676	5.641.409	-24.023	733
Nettodriftsudgifter (ekskl. forsyning og ældreboliger)					
Serviceudgifter	-3.609.259	-3.745.997	-3.647.532	-38.273	98.464
Overførselsudgifter	-1.251.488	-1.242.805	-1.216.449	35.039	26.356
Forsikrede ledige	-184.142	-175.162	-161.050	23.092	14.112
Aktivitetsbestemt medfinansiering	-367.200	-399.279	-360.534	6.666	38.745
Den centrale refusionsordning	26.879	44.479	59.930	33.051	15.451
Feriefond	-10.050	0	0	10.050	0
Nettodriftsudgifter i alt	-5.395.260	-5.518.762	-5.325.635	69.625	193.128
Renter (ekskl. ældreboliger)	-6.569	-5.293	-5.223	1.346	70
Resultat af ordinær drift	263.603	116.620	310.551	46.948	193.931
Nettoanlægsudgifter (ekskl. forsyning og ældreboliger)					
Øvrig anlæg	-125.030	-339.403	-238.916	-113.887	100.487
Anlæg i alt					
Resultat af skattefinansierede område	138.574	-222.782	71.635	-66.938	294.418
Optagne lån	48.990	29.740	18.688	-30.302	-11.052
Afdrag på langfristet gæld (ekskl. ældreboliger)	-184.806	-183.717	-136.851	47.955	46.866
Øvrige finansforskydninger	-25.332	-67.513	6.784	32.116	74.298
Samlet balance på det skattefinansierede område	-22.574	-444.273	-39.744	-17.170	404.529
Resultat af det brugerfinansierede område	-27.212	-23.016	-11.752	15.460	11.263
Resultat af Ældreboliger	27	27	1.153	1.126	1.126
Resultat i alt	-49.760	-467.262	-50.344	-584	416.918

Kolonne A-C: +=indtægt, -=udgift

Kolonne D-E: +=overskud, -=underskud

Næstved Kommune har overskud på 310,6 millioner kroner på driften

Næstved Kommune kom ud af 2021 med et overskud på den ordinære drift på 310,6 millioner kroner mod et budgetteret overskud på 263,6 millioner kroner. Resultatet opfylder dermed Byrådets mål om et overskud på den ordinære drift på minimum 190 millioner kroner.

Ordinær drift er resultatet af kommunens skatte-, tilskud/udlignings- samt driftsindtægter og refusioner fratrukket kommunens samlede driftsudgifter til f.eks. skoler, daginstitutioner, ældre, handicappede, arbejdsmarked, sundhed, veje, miljø, administration mv.

Det ordinære driftsresultat er 47,0 millioner kroner bedre end det oprindelige budget og 194 millioner kroner bedre end det korrigerede budget.

Hovedårsagen til det forbedrede driftsresultat i forhold til oprindeligt budgetteret er primært, at kommunen har haft væsentligt lavere udgifter til både overførsler og forsikrede ledige. Derudover har kommunen fået væsentlig højere indtægter i fra den centrale refusionsordning.

Arbejdsmarkedsområdet har overskud på 40,1 millioner kroner

Arbejdsmarkedsområdet har overskud på 40,1 millioner kroner. Det er et tilfredsstillende resultat efter en pandemi, hvor Arbejdsmarkedsområdets økonomi har været påvirket af væsentligt større og mere uforudsigelige udsving end normalt indenfor kort tid. I 2021 startede året med en længevarende nedlukning af samfundet, som fortsat påvirkede ledigheden. Efterfølgende er der sket en meget markant positiv udvikling hen mod den nuværende rekordhøje beskæftigelse og lave ledighed. Det er en meget væsentlig ændring på kort tid, som har ændret forudsætningerne i arbejdsmarkedsområdets økonomi betydeligt.

Regnskab i forhold til landsudviklingen på arbejdsmarkedsområdet

KL vurderer i den seneste prognose for det forventede regnskab i 2021, at overførselsudgifternes niveau på landsplan også vil ligge væsentligt under det skøn, der lå til grund for midtvejsreguleringen i sommeren 2021. Det er derfor på nuværende tidspunkt administrationens vurdering, at årets samlede resultat på arbejdsmarkedsområdet ikke vil afvige væsentligt fra landsudviklingen. Det kan dog først fastslås nærmere, når det endelige regnskabsresultat er kendt for landet som helhed. Overskydende finansiering som følge af forbedret udvikling vil indgå i en efterregulering af statens tilskud til kommunerne i 2022.

Serviceudgifterne ligger over det budgetterede – dog ikke forventning om sanktion

Budgettet for 2021 var vedtaget med serviceudgifter på 3.609,3 millioner kroner. Serviceudgifterne har i regnskabet været på 3.647,5 millioner kroner, hvilket er et realiseret underskud på serviceudgifter på 38,3 millioner kroner i forhold til oprindeligt budget, som primært skyldes coronaudgifter og lovændringer i løbet af året.

Hvis kommunerne under ét overskrider den samlede ramme på serviceudgifter, vil alle kommuner blive trukket forholdsmæssigt i bloktilskud året efter. Derfor har alle kommuner en fælles interesse i samlet at overholde denne ramme. Serviceudgifter er de samlede nettodriftsudgifter eksklusiv udgifter til f.eks. arbejdsmarkedsoverførsler og aktivitetsbestemt medfinansiering af sygehus- og sundhedsvæsenet.

Kommunernes foreløbige regnskaber viser, at kommunerne i 2021 overskred den samlede serviceramme med 1,7 milliarder kroner, mens de brugte omkring 300 millioner kroner mindre på anlæg end aftalt med regeringen. Overskridelsen på 1,7 milliarder kroner på landsplan svarer til en overskridelse i Næstved Kommune på cirka 24 millioner kroner. Såfremt kommunerne sanktioneres for overskridelsen på service, vil der blive udregnet præcist, hvor meget Næstved Kommune skal modregnes i bloktilskud. Der er dog en forventning om, at der ikke vil ske

regulering, da overskridelsen kan forklares med nye opgaver, pris- og lønstigninger samt coronaudgifter.

Coronamidler er fordelt til virksomheder og fagområder

Næstved Kommune havde af egne midler etableret en coronapulje på 13,4 millioner kroner til fordeling i 2021. Puljen var etableret af overskydende coronakompensation fra staten i 2020.

Derudover modtog kommunen yderligere cirka 13,0 millioner kroner fra staten i 2021 i forbindelse med økonomiaftalen, som blev indgået d. 8. juni 2021.

Der har været fordelt coronakompensation til virksomheder og fagområder for samlet cirka 17 millioner kroner i 2021. Alle virksomheder og fagområder fik dækket deres vurderede coronaudgifter og samtidig afleverede de virksomheder og fagområder, der vurderede en besparelse, budget svarende til besparelsen.

Efter fordelingen af coronakompensation til alle virksomheder og fagområder resterede der 10,137 millioner kroner i puljen. Disse blev i august 2021 besluttet fordelt med henholdsvis 3,0 millioner kroner til Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget og 7,137 millioner kroner til Børne- og Skoleudvalget. Beløbene var for begge områder øremærket til at dække de forventede budgetudfordringer i 2022. Derfor skulle begge områder også som minimum have dette beløb i overskud i 2021 til overførsel til 2022. Begge udvalg har overskud i 2021, der som minimum svarer til det øremærkede beløb.

Der er ikke foretaget nogen revurdering af coronakompensationen i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Kommunen har gennemført anlæg for 238,9 millioner kroner

De samlede anlægsudgifter er med 238,9 millioner kroner i 2021 væsentligt højere end det oprindeligt budgetterede anlægsniveau på 125,0 millioner kroner. Det skyldes primært, at der ved regnskabsafslutningen er bogført et afdrag på en sale-and leaseback-aftale for en bygning i Birkebjergparken. Dette afdrag var oprindeligt budgetteret på finansiering. Derudover er anlægsoverførslerne fra 2021 til 2022 nedbragt med 15,3 millioner kroner.

Der er i marts 2021 overført uforbrugte anlægsmidler fra budget 2020 til budget 2021 og givet bevillingsændringer ved årets budgetkontroller, så det korrigerede budget for 2021 udgør 339,4 millioner kroner. Der er dermed brugt 100,5 millioner kroner mindre end det korrigerede budget. Det skyldes primært udskudte projekter, som bl.a. byggemodning, ombygning af Birkebjergparken, ny daginstitution samt cykelsikkerhed og øvrige trafik/infrastrukturprojekter.

Kommunen har haft renteudgifter på 5,2 millioner kroner

Der var oprindeligt budgetteret med nettorenteudgifter på 6,6 millioner kroner. Der har været afholdt nettorenteudgifter for 5,2 millioner kroner og dermed har kommunen betalt 1,3 millioner kroner mindre i rente end oprindeligt budgetteret.

Gennemsnitslikviditeten udgør 664,8 millioner kroner ved udgangen af 2021 – og den forventes at være uændret i 2022

Ses alle udgifter og indtægter under ét, kan Næstved Kommunes resultat for 2021 opgøres til et underskud/ændring af likviditeten på 50,3 millioner kroner mod et oprindeligt budgetteret underskud på 49,8 millioner kroner. Regnskabsresultatet er dermed meget tæt på det oprindeligt budgetterede.

Kassebeholdningen pr. 31. december 2021 blev 312,6 millioner kroner.

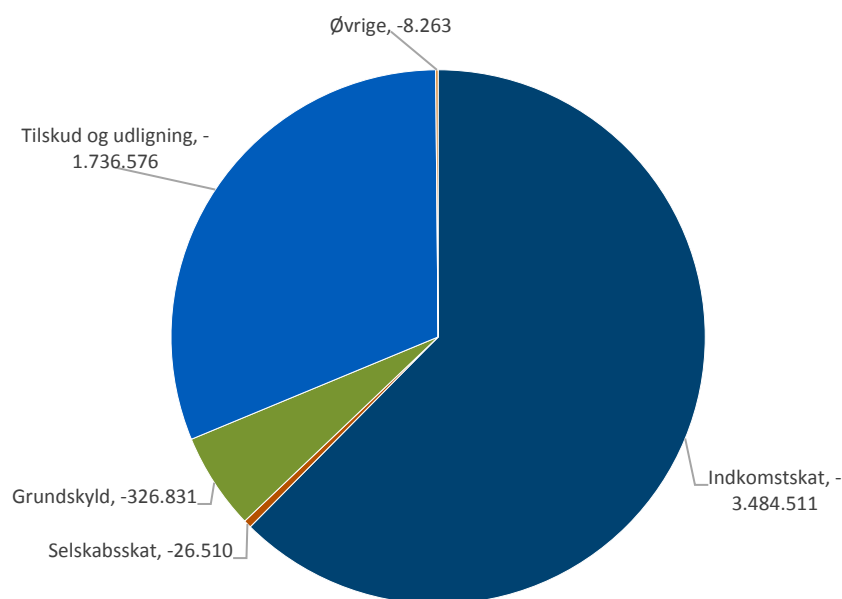
Kommunens gennemsnitslikviditet var på 664,8 millioner kroner ved udgangen af 2021. Det er en pæn høj kassebeholdning, som primært skal bruges til at dække de store overskud på cirka 270 millioner kroner, der budgetmæssigt er overført fra 2021 til 2022 på drift og anlæg. Det betyder samtidig, at byrådets økonomiske mål om en gennemsnitslikviditet på minimum 350 millioner kroner er opfyldt.

Gennemsnitslikviditeten forventes at være på samme niveau ved udgangen af 2022.

Hvor kommer pengene fra?

Næstved Kommunes indtægter består af henholdsvis finansieringsindtægter samt drifts- og anlægsindtægter. Finansieringsindtægterne er skatteindtægter som indkomstskat, selskabsskat og ejendomsskat samt indtægter fra tilskuds- og udligningsordninger. Drifts- og anlægsindtægter er blandt andet brugerbetaling for dagtilbudspladser, entreindtægter fra svømmehaller, betaling for kurser, salg af bygninger og ikke mindst refusioner fra staten, som eksempelvis dækker en del af udgiften til førtidspension, kontanthjælp og dagpenge til forsikrede ledige. Endelig har kommunen renteindtægter.

Næstved Kommunes finansieringsindtægter 2021, 1.000 kroner



Diagrammet ovenfor viser, at kommunens finansieringsindtægter primært kommer fra indkomstskatter, som udgør 62,4 % af finansieringsindtægterne, mens tilskud

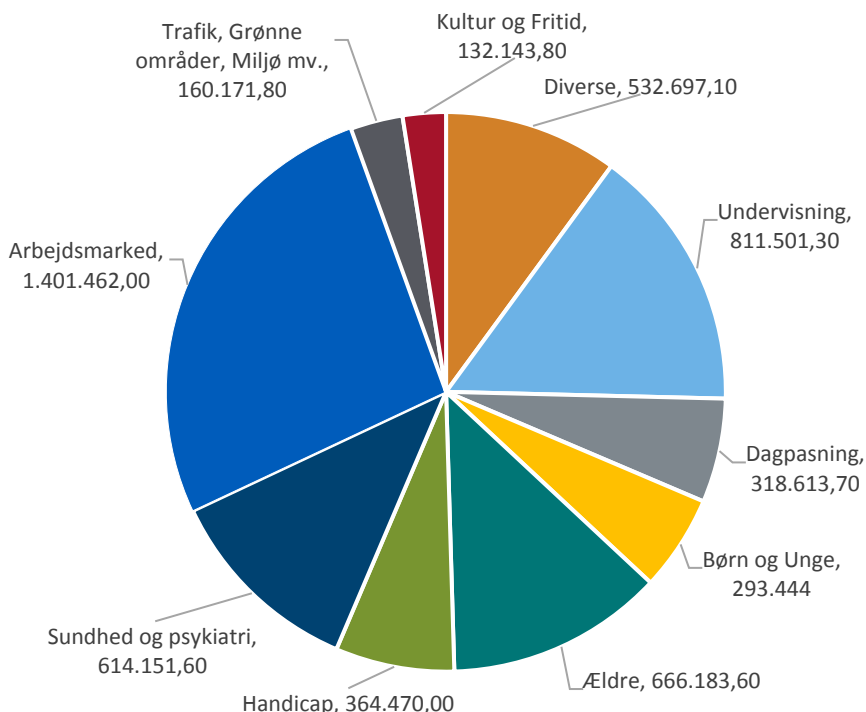
og udligning udgør 31,1 % af finansieringsindtægterne. Resten af indtægterne stammer fra grundskyld, selskabsskat og øvrige finansieringsindtægter, svarende til 6,5 %.

Hvad bliver pengene brugt til?

Næstved Kommunes udgifter består af driftsudgifter og anlægsudgifter. Driftsudgifterne indeholder blandt andet udgifter til overførsler og udgifter til opretholdelse og udvikling af de serviceydelser, kommunen tilbyder borgerne, som eksempelvis dagtilbud, ældrepleje, genoptræning, undervisning i folkeskolen med videre. Anlægsudgifter består af udgifter til vedligeholdelse og forbedring af kommunens ejendomme, veje og naturområder, anskaffelse af nyt materiel, nyopførelse af bygninger eller nyanlæg af veje. Endelig har kommunen også renteudgifter.

I Næstved Kommunes regnskab indgår også forsyningsområdet, der sørger for renovation. Forsyningsområdet er udskilt fra kommunens øvrige aktiviteter, fordi det drives i et "hvile-i-sig-selv princip". Det betyder, at kommunen ikke på lang sigt må skabe over- eller underskud ved driften af forsyningsområdet, men kun opkræve borgerne, hvad der svarer til de udgifter, der afholdes ved renovationsopgaven. Der skelnes derfor i regnskabet mellem skattefinansierede aktiviteter og forsyningsområdet.

Næstved Kommunes nettodriftsudgifter 2021, 1.000 kroner



Note: Diverse er en samlet opgørelse for Politikere, IT, Administration, Tværgående puljer samt Jord og Bygninger. Nettodriftsudgifter er inkl. forsyningsområdet med en udgift på 11,752 millioner kroner

Diagrammet viser de enkelte områders nettodriftsudgifter for 2021, hvilket vil sige, at det er lavet på baggrund af driftsudgifter og -indtægter inklusive refusion fra staten.

Ud over nettodriftsudgifterne har kommunen haft nettoanlægsudgifter samt udgifter til afdrag og renter på lån.

Uddybende bemærkninger til de enkelte områder kan læses i afsnittet "Specielle bemærkninger" i bilagssamlingen til regnskabet på naestved.dk.

Hvad sker der, hvis der er overskud eller underskud på et område?

Overordnet er der en forventning om, at de budgetter, der er afsat til de enkelte områder, bliver overholdt. Alligevel er der ofte enten et overskud eller et underskud på de forskellige områder.

Driftsbudgetterne bliver tildelt som henholdsvis virksomhedsrammer og driftsbudgetter til fagområderne. En virksomhedsramme er det budget, hver enkelt af kommunens virksomheder (f.eks. et bo- og naboskab, en skole, et ældrecenter mv.) bliver givet ved budgetårets start. Et driftsbudget til fagområdet er budget til et område, der går på tværs af virksomheder som fx anbringelser af børn og unge eller fællesudgifter på dagtilbuds- og skoleområdet.

På virksomhederne kan et overskud på op til 2 % af budgettet overføres til næste budgetår, hvor det kan anvendes, mens et underskud fuldt ud bliver overført til næste budgetår, hvor det skal afdrages helt eller delvist.

Overskud på driftsbudgetter på fagområderne kan overføres til året efter. Der er dog ingen automatik i overførsel af overskud. I tilfælde af, at der bevilges overført et overskud skal udvalget som hovedregel afsætte beløbet som bufferpulje til at imødegå underskud på udvalgets område. Er der minimale usikkerheder på udvalgets område, kan beløbet disponeres, dvs. at der kan sættes nye aktiviteter i gang.

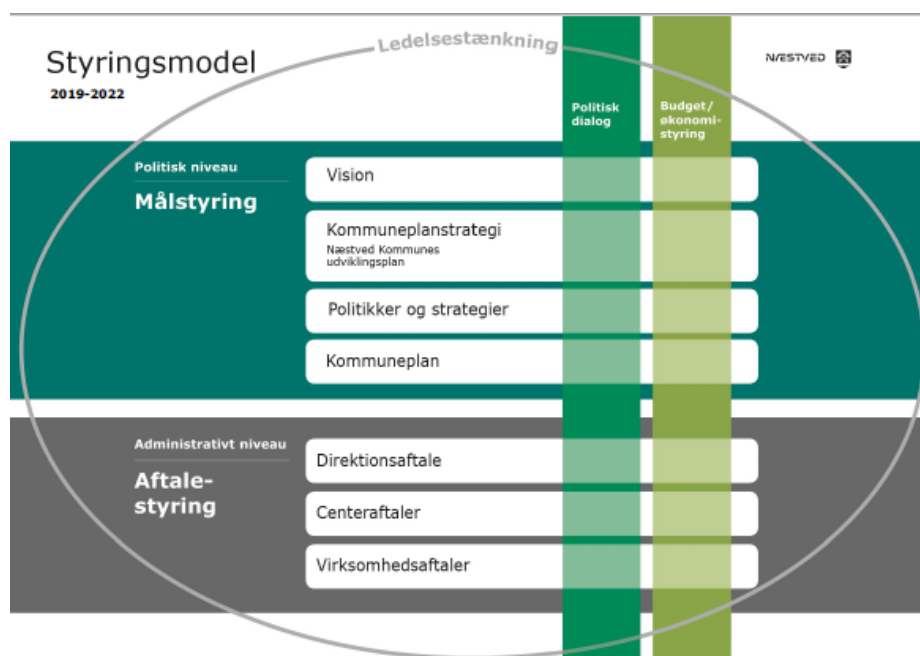
I 2021 har Børne- og Skoleudvalget samt Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget fået en særlig dispensation for overførsel af overskud, idet de tildelte midler fra coronapuljen, som forligspartierne besluttede i august 2021, var forudsat at skulle overføres til 2022 til dækning af forventede budgetudfordringer i det nye budgetår.

Der kan som hovedregel hverken overføres over- eller underskud på aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsudgifter og arbejdsmarkedsområdet.

Det er Byrådet, der træffer endelig beslutning om overførsel af underskud og overskud til næste år.

Styringsmodel

Næstved Kommunes styringsmodel kan karakteriseres som mål- og rammestyring. Med henblik på at sikre, at de politiske mål og rammer bliver omsat i den kommunale organisation, er mål- og rammestyningen suppleret med aftalestyring.



Der indgås aftaler på alle ledelsesniveauer – direktører, centerchefer og virksomhedsledere – i kommunen.